

ကျောင်းကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းများကို ဆန်းစစ်ကြီးကြပ်ခြင်း

ကျောင်းအဆင့်

- ပညာရေးဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် မိမိတို့ကျောင်းများတွင် ကျန်းမာရေးအဆင့်မြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေကို ကျောင်းအဆင့် စစ်ဆေးခြင်းပုံစံ Checklistကို အသုံးပြု၍ နှစ်ပတ်တစ်ကြိမ် ဆန်းစစ်မှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊ ကျောင်းအုပ်ကြီးမှ ဦးဆောင်၍ ပညာသင်နှစ် (၁)နှစ်လျှင် (၃)ကြိမ် ဆန်းစစ်ကြီးကြပ် ဆွေးနွေးခြင်း၊

မြို့နယ်အဆင့်

- မြို့နယ်ကျောင်းကျန်းမာရေးကော်မတီမှ မြို့နယ်အတွင်း ကျန်းမာရေးအဆင့်မြှင့်တင်ရေး ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းများကို (၆)လတစ်ကြိမ် ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် Feedback ပေးခြင်း၊
- မြို့နယ်ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနမှူးမှ မြို့နယ်အတွင်းရှိ ဒေသအလိုက် အခြေခံကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းများ၏ ကျန်းမာရေးအဆင့်မြှင့်တင်ရေး ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ များကို (၃)လတစ်ကြိမ် ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် Feedback ပေးခြင်း၊
- မြို့နယ်ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနမှ အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ၏ ကျောင်းကျန်းမာရေး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကို လစဉ်ကွင်းဆင်းကြီးကြပ်ရန်နှင့်
- မြို့နယ်ပညာရေးမှူးမှ မိမိမြို့နယ်အတွင်းရှိ ကျန်းမာရေးအဆင့်မြှင့်တင်ရေး ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မှုကို လစဉ်ဆန်းစစ်ကြီးကြပ်ရန်။

ခရိုင်အဆင့်

- ခရိုင်ကျောင်းကျန်းမာရေးကော်မတီမှ ခရိုင်အတွင်း ကျန်းမာရေးအဆင့်မြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့အစည်းများကို (၆)လတစ်ကြိမ် ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် Feedback ပေးခြင်း၊
- ခရိုင်ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနမှ ခရိုင်အတွင်းရှိမြို့နယ်များ၏ ကျန်းမာရေးအဆင့်မြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့အစည်းများကို (၃)လတစ်ကြိမ် ဆန်းစစ်ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် feedback ပေးခြင်း၊

တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အဆင့်

- တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်ကျောင်းကျန်းမာရေးကော်မတီမှ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အတွင်း ကျန်းမာရေးအဆင့်မြှင့် ကျောင်းထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများကို တစ်နှစ်တစ်ကြိမ် ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် Feedback ပေးခြင်း၊
- တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနမှ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အတွင်းရှိ ခရိုင်၊ မြို့နယ်များ၏ ကျန်းမာရေးအဆင့်မြှင့်ကျောင်း ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများကို (၃)လ တစ်ကြိမ် ဆန်းစစ်ကြီးကြပ်ခြင်း၊ feedback ပေးခြင်းနှင့် နှစ်စဉ်လူထုကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု ဆန်းစစ် ဆွေးနွေးပွဲများတွင် ဆန်းစစ်ခြင်း၊

ဗဟိုအဆင့်

- တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်များ၏ ကျန်းမာရေးအဆင့်မြှင့် ကျောင်းထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုကို (၁)နှစ်တစ်ကြိမ် ဆန်းစစ်ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် feedback ပေးခြင်း။

မြို့နယ်အဆင့်အဏုစိတ်စီမံချက် ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း

အဏုစိတ်စီမံချက် ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအဆင့်ဆင့်

အဏုစိတ်စီမံချက်ရေးဆွဲခြင်းတွင် အောက်ဖော်ပြပါအဆင့်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါ သည်။

၁။ လက်ရှိအခြေအနေအရပ်ရပ်ကို ဆန်းစစ်ဖော်ထုတ်ခြင်း။

(SITUATION ANALYSIS)

၂။ ကျောင်းသားကျောင်းသူများ တွေ့ကြုံခံစားနေရသည့် ပြဿနာများနှင့်

ကျန်းမာရေးပြဿနာများကို ဖော်ထုတ်ခြင်း။

(IDENTIFICATION OF HEALTH PROBLEMS AMONG

STUDENTS)

၃။ ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မည့် ပြဿနာများနှင့် ကျန်းမာရေးပြဿနာများကို ရွေးချယ်သတ်မှတ်ခြင်း။

(PRIORITIZATION)

၄။ ရည်မှန်းချက်များ ဖော်ထုတ်ရေးဆွဲခြင်း။

(OBJECTIVE SETTING)

၅။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်လုပ်ငန်းများ အသေးစိတ်လုပ်ငန်းစဉ်များ ရေးဆွဲခြင်း။

(FORMULATION OF PLAN OF ACTION)

၆။ စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် တာဝန်သတ်မှတ်ခြင်း။

(MANAGEMENT AND ORGANIZATION)

၇။ လုပ်ငန်းများစိစစ်ခြင်းနှင့် ဆန်းစစ်ခြင်း။

(MONITORING AND EVALUTION)

၁။ လက်ရှိအခြေအနေအရပ်ရပ်ကို ဆန်းစစ်ဖော်ထုတ်ခြင်း။

(က) ကျောင်းကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးသည့် ကျန်းမာရေးဌာနအမျိုးအစားနှင့်အရေအတွက် (TYPE AND NO. OF HEALTH CARE FACILITIES)

ဥပမာ - မြို့နယ်ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန၊ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနများ၊ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲများ - အရေအတွက်နှင့်တကွ (ခွင့်ပြု၊ ခန့်. ထား၊ လစ်လပ်)

(ခ) ကျောင်းကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးနေသူများနှင့် အရေအတွက်

(TYPE AND NO. OF HEALTH CARE FACILITATORS)

ဥပမာ-ကျောင်းကျန်းမာရေးဆရာဝန်၊ သွားနှင့်ခံတွင်းဆရာဝန်၊ ကျောင်းလူမှု ဆက်ဆံရေးမှူး၊ အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ၊ အစရှိသည် (ခွင့်ပြု၊ ခန့်. ထား၊ လစ်လပ်)

(ဂ) မြို့နယ်အတွင်းရှိ ကျောင်းအရေအတွက်

အခြေခံပညာအထက်တန်း၊ အလယ်တန်း၊ မူလတန်းကျောင်းများ၊ ကိုယ်ပိုင်ကျောင်းများ၊ ဘုန်းတော်ကြီးသင်ကျောင်းများ၊ အစရှိသည်

(ဃ) မြို့နယ်အတွင်းရှိ ကျောင်းသားအရေအတွက်

အထက်တန်း၊ အလယ်တန်း၊ မူလတန်းကျောင်းသားကျောင်းသူများ အရေအတွက်

(င) ကျောင်းကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက် လက်ရှိအခြေအနေကို ပြသနိုင်သည့် သတင်း အချက်အလက်များကို ရရှိနိုင်သည့် Source များအားလုံးမှ ရယူဆန်းစစ်ဖော်ထုတ်ခြင်း။

၂။ ပြဿနာများကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ခြင်း။

ကျောင်းကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာတွင် မိမိတို့ဆောင်ရွက်နေသည့် နယ်မြေဒေသ အတွင်း ကျောင်းသားကျောင်းသူများအကြား အဖြစ်များသည့် ရောဂါများနှင့် အခြားသော ကျန်းမာရေးပြဿနာများကိုစုစည်း၍ တစ်မြို့နယ်လုံးအတွက် အဖြစ်များသော ကျန်းမာရေး ပြဿနာများကို စာရင်းပြုစုဖော်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အသက်အရွယ်အလိုက်သော်လည်းကောင်း၊ အတန်းအလိုက် သော်လည်းကောင်း အသေးစိတ်ဖော်ထုတ်နိုင်ပါသည်။

ဥပမာ - ရောဂါဖြစ်ပွားမှု (MORBIDITY) အတွက် မူလတန်းကျောင်းသား/ ကျောင်းသူများတွင် သွားနှင့်ခံတွင်းကျန်းမာရေးပြဿနာများ၊ သေဆုံးမှု (MORTALITY) အတွက် အသက် (၁၀) နှစ်မှ (၁၅) နှစ်အတွင်းတွင် ထိခိုက်မှုများ(Injuries)၊

၃။ ဦးစားပေးပြဿနာများ ရွေးချယ်ခြင်း။

တစ်မြို့နယ်လုံးအတွက် သတ်မှတ်သော ပြဿနာများစာရင်းထဲမှ ဦးစားပေးပြဿနာများ ကို ဆက်လက်ဖော်ထုတ်ရာတွင် အောက်ပါအချက်များပေါ်မူတည်၍ အမှတ်ပေးစနစ်ဖြင့် ရွေးချယ်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

အခြေခံအချက်များ-

- (၁) ကျောင်းသားကျောင်းသူအများစု၏ ကျန်းမာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကို ထိခိုက်ခြင်း။
- (၂) ယင်းပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရာတွင် လက်ရှိလူ့အင်အား၊ အရင်းအနှီးများဖြင့် ဖြေရှင်း နိုင်ခြင်း။
- (၃) ယင်းပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန် ထိရောက်သော နည်းလမ်းများရှိပြီး အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် ဒေသနှင့်အံဝင်ဝင်ကျရှိခြင်း။

အထက်ပါအချက်များကိုအခြေခံ၍ ရရှိလာသော အဓိကဦးစားပေးပြဿနာ (၄) မျိုး (သို့မဟုတ်) (၅) မျိုးကို ရွေးချယ်ဖော်ပြရန်ဖြစ်ပါသည်။

၄။ ရည်မှန်းချက်များ ဖော်ထုတ်ရေးဆွဲခြင်း။

ဤလုပ်ငန်းအဆင့်သည် ကျောင်းသားကျောင်းသူများအကြား အဓိကကျန်းမာရေး ပြဿနာ များကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် ယေဘုယျနှင့်ဝိသေသရည်မှန်းချက်များကို ချမှတ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ရည်မှန်းချက်များသည် တိကျရမည် (Specific)၊ တိုင်းတာနိုင်ရမည် (Measurable)၊ ရရှိနိုင်ရမည် (Achievable)၊ ကျိုးကြောင်းစီလျော်ရမည် (Reasonable)၊ အချိန်အကန့်အသတ်ရှိရမည် (Time-bound)။ ၎င်းတွင် ဤစီမံချက်လုပ်ငန်း ပြီးဆုံးသည့်ကာလတွင် မည်မျှအတိုင်းအတာအထိ တိုးတက် (သို့မဟုတ်) လျော့ကျရမည်ကို သဘောပေါက်နားလည်နေစေရမည်။ ထို့အပြင် လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုကို တိုင်းတာနိုင်သည့် ရိုးရိုးနှင့်သိမြင်လွယ်သောစံနှုန်းများ (Indicators)ကို ရွေးချယ် ဖော်ထုတ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

(က) ယေဘုယျရည်မှန်းချက်များ ရေးဆွဲခြင်း

ဥပမာ - မူလတန်းကျောင်းသားကျောင်းသူများတွင် သွားပိုးစားခြင်းရောဂါ ခံစားရမှုကို လက်ရှိအခြေအနေထက် လျော့နည်းကျဆင်းစေရန်။

(ခ) ဝိသေသရည်မှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်း

ဥပမာ - သူငယ်တန်းကျောင်းသားကျောင်းသူများတွင် သွားပိုးစားခြင်းရောဂါ ဖြစ်ပွားမှု ကို (၁၉၉၆) ခုနှစ်အတွင်း (...%)မှ (...%) အထိ လျော့နည်းကျဆင်းစေရန်။

(၅) လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်ခြင်း

ရည်မှန်းချက် (၁) ခုချင်းစီအတွက် မည်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဆောင်ရွက်သင့်သည်ကို ဖော်ထုတ်ပြီး ၎င်းလုပ်ငန်းစဉ်များကို မည်သည့်ကာလအတွင်းနှင့် မည်သည့်ဧရိယာများအတွင်း ပြီးစီးအောင်ဆောင်ရွက်မည်ကို ဖော်ပြရန်ဖြစ်ပါသည်။ ကုန်ကျစရိတ်တွက်ချက်ခြင်းနှင့် ထောက်ပံ့ငွေ ရရှိနိုင်မှုကို တစ်ပါတည်းတွက်ချက်ရပါမည်။

ဥပမာ - သူငယ်တန်းကျောင်းသားကျောင်းသူများတွင် သွားပိုးစားခြင်း ရောဂါဖြစ်ပွားမှု လျော့ကျစေရန်အတွက် (၁) ကျောင်းကျန်းမာရေးစစ်ဆေးရာတွင် မူလတန်းကျောင်းတိုင်း၌ အခြေခံသွားကျန်းမာရေးစစ်ဆေးခြင်း၊ ကုသခြင်းကိုအလေးထားဆောင်ရွက်ရန်၊ (၂) သွားနှင့် ခံတွင်းကျန်းမာရေးအကြောင်း ကျန်းမာရေးပညာပေးခြင်းနှင့် (၃) စနစ်မှန်သွားတိုက်နည်း ကို လက်တွေ့သင်ကြားလေ့ကျင့်ပေးခြင်း။

လုပ်ငန်းစဉ် (၁) ခုချင်းစီအတွက် ဆောင်ရွက်ရမည့် အသေးစိတ်လုပ်ငန်းများကို ဆက်လက် ရေးဆွဲရမည်ဖြစ်ပါသည်။ မြို့နယ်အလိုက် အကောင်အထည်ဖော်မည့် လုပ်ငန်းစဉ်များသည် မြို့နယ် တွင်း၌ ယေဘုယျအားဖြင့်တူညီမည်ဖြစ်ပြီး ဒေသအခြေအနေပေါ်မူတည်၍ အခြေခံအသေးစိတ် လုပ်ငန်းများမှာ ကွဲပြားနိုင်ပါသည်။

(၆) စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် တာဝန်သတ်မှတ်ခြင်း

အထက်ပါကိစ္စရပ်များအားဆောင်ရွက်ရန်ကျောင်းကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း အမျိုးအစားအလိုက် တာဝန်ပေးခြင်းတို့အပြင် ပညာရေးနှင့်အခြားသောအဖွဲ့အစည်းများမှ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည့် အခန်းကဏ္ဍများကိုလည်း ညှိနှိုင်းသတ်မှတ်ပေးမှုကို ဖော်ပြရန်ဖြစ်ပါသည်။

(၇) လုပ်ငန်းစိစစ်ခြင်းနှင့် ဆန်းစစ်ခြင်း

လုပ်ငန်းစိစစ်ခြင်းကို အဆင့်ဆင့် မည်ကဲ့သို့ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရန် ဖြစ်ပါသည်။ စိစစ်ရာတွင် လုပ်ငန်းသတ်မှတ်လျာထားချက်အတိုင်း အချိန်မီပြီးစီးမှု ရှိ/မရှိနှင့် ဆောင်ရွက်စဉ် တွေ့ကြုံရသောပြဿနာများကို မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆက်သွယ်၍ မည်ကဲ့သို့ ဖြေရှင်းမည်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရန်ဖြစ်ပါသည်။

လုပ်ငန်းဆန်းစစ်ခြင်းကို တစ်နှစ်လျှင်တစ်ကြိမ်ကျ ကျောင်းကျန်းမာရေးကော်မတီနှင့်အတူ ပံ့ပိုးကူညီမှုပေးနေသော အခြားအဖွဲ့အစည်းအသီးသီးမှ ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအတိုင်းအတာ၊ အားနည်းချက်၊ အားသာချက်များကို ဆွေးနွေးတင်ပြခြင်း၊ တွေ့ကြုံရသော အခက်အခဲပြဿနာများကို တင်ပြဆွေးနွေးပြီး ပြီးခဲ့သောနှစ်များ၏ အတွေ့အကြုံများအပေါ် အခြေခံ၍ ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်ကို ထည့်သွင်းပြုပြင်ရေးဆွဲခြင်းများအတွက် မည်ကဲ့သို့ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရန်ဖြစ်ပါသည်။

- C:\Users\user\Desktop\ကျောင်းကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းများ
ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းပုံစံ.docx

ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

